

Fakamatalaga mo te Fakatokaga Levolo 3

Te manu 'pisi COVID-19 se tofotofoga tela seki matea aka loa ne tatou i aso tau mua. Mo 'tou tino, 'tou komuniti, pela foki mo faitu tau te maumea o 'tou atufenua, tatou e taumafai katoa o fakaseai a te manu 'pisi tenei.

Tatou koi nofo loa i te Levolo 4. Tatou katoa e taumafai o fai a mea tafa sili i te 'lei ke puipui ei tatou, 'tou kāiga pena foki mo 'tou atufenua.

Taumafaiga a tatou i te Levolo 4 ko oko loa i te tafasili i te 'lei. Kae ko te manu 'pisi tenei seki mafai loa o fakaseai. E mafai te manu o toe'pisi. E se manakogina ne tatou o na tuku ifo fakavave ki lalo i te Levolo 3 kae toese ei a mea 'lei kola ne fai ne tatou.

I te Levolo 3 o Fakatokaga e se lasi te fakamafuilifuliga, a te olaga i aso takitasi ka tumau loa te kese mao ma fakatusa mo te olaga mai mua o te COVID-19. Ki nisi fakamatalaga i te olaga masani i te Levolo 3 e oko mai i te vaiaso fou.

Tatou e 'tau loa o 'nofo fale, fakasao a olaga'. E tumau loa te tāua o fulu ou lima i taimi katoa ki sōpu mo vai. Sa fakapateletele ki ou mata. 'Pono ou gutu mafai e taletale. Nofo i te fale mafai koe masaki.

Telefoni ki tau tokita ke asi koe mafai e isi ne fakailoga o te masaki. Telefoni ki tau tokita mafai e isi ne masaki aka o koe – sa fakatali.

Tino matua mo latou kola e isi ne masaki tumau o latou e 'tau o taumafai loa o nofo i te fale, ke lasi te fakaeteete mafai e tiaki o olotou fale. A tino matua e mafai o filifili ke galue latou.

Tou ufiga

Nofo loa i tou ufiga – tou kaufale. Puipui kae fakafoliki tou ufiga. Kae i te vaitaimi nei ko mafai ne koe o tai fakalasi atu tou ufiga ke fakatasi atu mo nisi kāiga pili o koe, io me aumai ki loto a tino tausi, io me se tino tela e nofo tokotasi.

Find out more at
Covid19.govt.nz

New Zealand Government

**Unite
against
COVID-19**
INFORMATION FOR
PACIFIC PEOPLES

Tou ufiga e 'tau o foliki, e mautinoa ou tuakoi kae tu i te fakai e nofo koe i ei.

Kafai e isi se tino e masaki i tou ufiga, fesoasoani kia latou ke fakanofu fakatea mo nisi tino i loto i te tou ufiga ke oko ki te taimi ko lei i ei lotou masaki.

Kafai koe e nofo i se tulaga fakamataku i tou ufiga, fano ki tou tuakoi io me se taugasoā kae telefoni ki Pulisimani mafai e manakogina ne koe. Taumafai o fakaeteete mafai koe ko matua io me isi ne ou masaki tumau. Ko au mea togi i sitoa e tau o fakaako atu kia koe.

Mea tau tafaoga mo fakamalosilosi foino

Kafai koe e fano o fakamalosilosi tou foino, nofo puipuigina, nofo loa i tou fakai, kae nofo e 2 mita te mao mai nisi tino kola se aofia i tou ufiga. Sa fakaaogā a mea tafao mo nisi tino mai tua o tou ufiga.

E mafai ne koe o fano ki te koga tafao e pili atu io me ko te tafatai e pili atu o koukou. E mafai foki ne koe o fano i te motokā mafai e manako koe ki ei.

E se mafai koe o fano o nofo i se fale aka tela e pili ki te tai io me se fale mo taimi malolo.

E mafai ne koe o 'seke, sasaele, io me tele i pasika i tou fakai i auala faigofie, mafai koe ko masani i mea kona. E mafai ne koe o fano faiika i te uafu io me i te matāfaga kae se i te pōti faiika. Taumafai o se faiika i koga fatufatua.

Tafaoga ki tuliga o manu, tafaoga i pōti, vaka fai la mo sose tafaoga i putukau io me ko fakaakoakoga i tafaoga e tapu.

Akoakōga

Tamaliki katoa e 'tau o akoga. Tamaliki i vaega tausaga kesekese ke oko atu ki te tausaga akoga 10 e mafai o olo ki te akoga mafai olotou matua e manakogina ke foki o galue, io me ko tamaliki kola se mafai o akoga mai te fale. Tausaga akoga 11-13 e 'tau o akoga i te fale.

A tamaliki i akoga e puipuigina. E nofo i putukau tai foliki, kae tausi loa te nofo fakamao. A koga tafa-ki-luga kola e sologina ne tino e fulu ke 'mā ki vailakau.

Fale akoga mo akoga fakamasani katoa e puke tamaliki i putukau foliki. Akoga kamata mo akoga tamaliki foliki e pono katoa. Akoga maluga ka lasi te fakaaogā i te initaneti, kae i putukau foliki.

Find out more at
Covid19.govt.nz

New Zealand Government

**Unite
against**
COVID-19
INFORMATION FOR
PACIFIC PEOPLES

Galuega mo pisinisi

Tino galue e 'tau o galue mai fale mafai e maua.

A pisinisi e mafai o toe fakagalue a olotou tino galue mafai e se maua o galue mai fale kae e mafai o puipuigina faka'lei. E se mafai o fakafesagai ki so se tino (na fua ko tino galue i sitoa lasi, koga pentini mo fale vailakau, e taliagina). A tino galue e 'tau o fakamao e tasi te mita (tasi te mita e lei i te koga galue, kae lua mita i so se koga), kae ko koga tafa-ki-luga e 'tau loa o fulu ke 'mā ki vailakau i taimi katoa. E 'tau o tusi fakamau a tino kola e galue fakatasi.

A sitoa i lava mo nisi mea togi mo pisinisi i meakai e mafai o tufa atu ki olotou tino 'togi, io me ko tino 'togi e mafai o fakatonu olotou mea togi mai mua o puke olotou mea, kae e se mafai o fakafesagai ki mata.

Seai ne pisinisi e 'tau o fakafesagai kae fakapilipili mo olotou tino 'togi. E aofia i ei mea pela tino 'kati ulu, tino 'fo, tino fulu fale, io me ko tino e olo ki fale o 'togi olotou mea. A pisinisi konei e 'tau loa o pono.

Matagaluega pela mo tino galue i te iti, tino faite fale, mo tino galue i faitega mo faka'leiga o alaga o vai e mafai o olo atu ki tou fale, kae tau loa o nofo e 2 mita te mao mai ia koe.

Fai malaga mo alaga o auala

E mafai ne koe o fai malaga ki tou koga galue io me ki te akoga i tou fakai. E mafai ne koe o fai malaga ki te sitoa, io me fakamalosilosu tou foitino i tou fakai. E mafai ne koe o fakaaogā alaga o auala mo so se tino, kae ke sagasaga e 2 mita te mao.

E se mafai ne koe o eva atu ki nisi fakai o Niu Sila vaegana tau galuega e tāua.

E se mafai ne koe o fano o malolo, ki se sitoa e tai mao atu mai tou fakai, io me fano ki te sua fakai ki se fakafiafiaga o se aso fanau.

Fakatasitasiga

Fakatasitasiga e lasi ki te fakamataku ona la me e mafai o 'pisi te manu tenei. Kae nei ko mafai o toko 10 a tino i te koga mate mo aitagi pela foki mo fakamanuiaga o avaga. Kae e se tau o isi ne faigā meakai.

Find out more at
Covid19.govt.nz

New Zealand Government

**Unite
against**
COVID-19
INFORMATION FOR
PACIFIC PEOPLES